

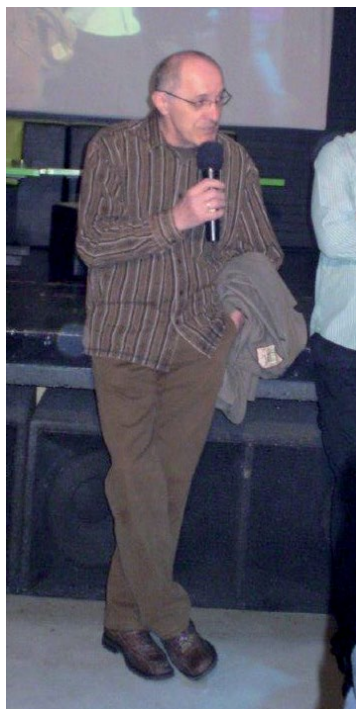
UZ 70. GODIŠNJICU ŽIVOTA

MARIJAN ŠPOLJAR – KOPRIVNIČKI PISAC, KRITIČAR I »KULTURTREGER«

Član uredništva znanstvenog časopisa »Podravina«, Marijan Špoljar, početkom travnja 2020. godine navršio je 70 godina života. Pogledom na svoje stvaralaštvo unutar pola stoljeća, doista može biti zadovoljan i ponosan (što u svojoj skromnosti sam sebi neće priznati). Bez Marijana Špoljara bio bi kulturni život Koprivnice i Podravine (pa i hrvatske likovne scene) gotovo nezamisliv. Uspješan je muzealac, ravnatelj Muzeja grada Koprivnice, osnivač i voditelj vlastite galerije, pokretač mnogih kulturnih priredbi i manifestacija (među kojima su i Podravski motivi), zaneseni modernizator programa Gradske galerije u Koprivnici (pa i Galerije naivne umjetnosti u Hlebinama), istraživač i istaknuti kritičar hrvatskog likovnog stvaralaštva, kreativni sudionik kulturnih i društvenih događanja, promotor izložbi likovnih djela i predstavljanja knjiga i publikacija, neumorni kritičar anomalija svakodnevice... Uz to je pisac mnogobrojnih predgovora u katalozima izložbi i u knjigama, kolumni i kritika u časopisima, novinama, radiju i drugim medijima, zatim stručnih i znanstvenih članaka u periodici, te konačno autor ili koautor 21 knjige iz povijesti umjetnosti i kritike svakodnevice. Sve to profiliralo je Marijana Špoljara kao jednog od najznačajnijih kulturnih i javnih radnika u Koprivnici u zadnjih pedesetak godina.

Marijan Špoljar rođen je u Ždali (Prekodravlje) 7. travnja 1950. godine. U Koprivnici je završio osnovnu školu i gimnaziju, a na zagrebačkom Filozofskom fakultetu diplomirao je povijest umjetnosti i arheologiju. U muzealni i kulturni život grada uključio se 1977. (iako djeluje već i ranije kao student), kada se zapošljava kao kustos u Muzeju grada Koprivnice, gdje od 1978. do 1990. obavlja dužnost voditelja Galerije Koprivnica. U tom je razdoblju koprivnička galerija postala respektibilna točka likovnog života sjeverne Hrvatske. Galerija je bila ne samo dinamični izložbeni prostor (s više od stotinu samostalnih, skupnih i multimedijjskih izložbi), nego i osnivanjem galerijsko-scenskog prostora, atraktivna i poticajna kulturna scena, otvorena osobito mladima i modernim tendencijama.

Od 1990. do 2012. djeluje prvenstveno kroz svoju galeriju »Pastorala«, ali ne prestaje stalno uvoditi novine u kulturni i javni život grada, te piše brojne članke, radove i knjige. Osobito je aktivan u izložbenoj djelatnosti – od 1970. do danas organizirao je više od 200 samostalnih, skupnih i problemskih izložbi. Najviše izložbi organizirao je u Koprivnici (Galerija Koprivnica i Galerija S) i Hlebinamama ali

i u Zagrebu, Rijeci, Varaždinu, Osijeku, Bjelovaru, Križevcima, Čakovcu, Prelogu i drugdje, te u inozemstvu (Mađarska, Njemačka, Italija, Austrija, Srbija, Slovenija). Napisao je 200-tinjak predgovora u katalozima izložbi, više od 50 znanstvenih i stručnih radova, kao i velik broj novinskih i radijskih članaka u lokalnim i državnim medijima. Članke je objavljivao u časopisima *Život umjetnosti*, *Dometi*, *Umetnost*, *Kontura*, *Pitanja*, *Quorum*, *Moment*, *Kolo*, *Gesta*, *Kaj*, *Čovjek i prostor*, *Informatica muzeologica*, *Muzejski Vjesnik* i drugima, kao i u zbornicima i godišnjacima, te u različitim programima Hrvatske radio-televizije. Članke, pa i kolumne, prikaze i kritike, pisao je ponajviše u *Vjesniku*, *Vijencu*, *Zarezu*, *Omladinskom tjedniku*, *Glasu Podravine* i drugim listovima.

Marijan Špoljar je utjecajni autor niza likovnih monografija, ali i knjiga ogleđa, kolumni i kritika naše svakodnevice. Nakon što je od 2012. do 2016. bio ravnateljom Muzeja grada Koprivnice, ulaskom u mirovinu, Marijan Špoljar i nadalje je vrlo aktivan u kulturnom i društvenom životu, prvenstveno objavljujući monografije slikara, kritika svakodnevice i članke, kritike i kolumne u novinama. Značajan doprinos Marijan Špoljar dao je i za redovito izlaženje časopisa »Podravina«. Uz prijateljske čestitke za 70. rođendan, na suradnji mu se toplo zahvaljujemo, dakako uz želju i vjeru za njegovo daljnje plodno djelovanje.

Popis knjiga koje je kao autor ili koautor napisao Marijan Špoljar:

1. Mirko Virius, monografija, Centar za kulturu, OOUR Muzej grada Koprivnice, 1989.
2. Zvonimir Lončarić, monografija, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1990.
3. Trag i znak, tekstovi iz suvremene umjetnosti, Nakladna kuća Dr. Feletar, Koprivnica, 1997.
4. Marijan Molnar, akcije i ambijenti (tekstovi: Marina Gržinić, Ana Dević, Marijan Špoljar), Naklada MD, Zagreb, 2002.
5. Vlasta Delimar, performansi (tekstovi: Miško Šuvaković, Vlado Martek, Marijan Špoljar), Areagrafika, Zagreb, 2003.
6. Sunčanica Tuk, monografija, Pastoral d.o.o. Koprivnica, 2004.
7. Željko Mucko, monografija, Pastoral d.o.o., Koprivnica, 2006.
8. Vlatko Vincek, monografija, (tekstovi: Sivia Kalčić, Ivica Župan, Marijan Špoljar), Pastoral d.o.o., Koprivnica, 2007.
9. Laszlo Nemes, monografija (više autora), Galerija-Muzej Lendava, 2009.
10. Trick, slikarska obitelj, (više autora, uvod, i završni tekstovi: Marija Špoljar), Gradski muzej Virovitica, 2009.
11. Romano Baričević, monografija, Pastoral d.o.o., Koprivnica, 2010.
12. Vlasta Delimar, monografija (više autora), Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb, 2014.
13. Gordana Bakić, monografija, Kontura, Zagreb, 2015.
14. Mijo Kuzman, monografija (tekstovi: Adriano Cereser, Zvonko Sigetić, Marijan Špoljar), Cereser, Musile di Piavi, 2016.
15. Živko Toplak, monografija, Gradski muzej Varaždin, 2016.
16. Vratar u zaleđu/Golman u ofsajdu, tekst: Marijan Špoljar, fotografije: Ivo Čičin-Mašansker, Pastoral d.o.o. Koprivnica, 2016.
17. Vanja Garaj-fotografije, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2016.
18. Franjo Hoti, monografija, Pastoral d.o.o., Koprivnica, 2017.
19. Ljubomir Levačić, monografija, Učiteljski fakultet, Zagreb, 2017.
20. Mijo Kovačić, monografija crteža, Zaklada Kovačić i Meridijani, Zagreb, 2018.
21. Naprijed! U rikverc, kolumne, Meridijani, Samobor, 2020.